

Slovo k povzbuzení na neděli 13. října 2024, na 28. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Mdr 7,7-11; Ž 90; Žid 4,12-13; Mk 10,17-30

Milé sestry, milí bratři,

v dnešním evangeliu máme před sebou známou scénu, někdy nazývanou „**Ježíš a bohatý mladík**“. Ač fakt, že onen «nějaký člověk» byl mladý, můžeme jen předpokládat. Evangelium mu nedává ani jméno a mládí jen evokuje. O to spíš se v něm ale může nějak najít **každý z nás**. A tak to – bez ohledu na věk či pohlaví – také zkusme. **Zaposlouchejme** se do evangelijního příběhu jako do «Božího slova plného života a síly... pronikajícího k rozdělení duše a ducha... a pronášejícího soud i nad nejnvtřnějšími lidskými myšlenkami a hnutími».

Začneme třeba mladíkovou úvodní **otázkou** «Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?». Tato otázka zčásti odhaluje něco velmi **pozitivního** v srdci tohoto muže, když se Pána Ježíše nazývá ho «dobrým mistrem» ptá, **co má udělat** pro svou věčnost. Asi tuší, že součástí víry v Boha je i **čin**, snad si je vědom i souvislosti mezi **způsobem života** a věčným údělem. Na druhou stranu formulace otázky může poukazovat i na něco velmi **negativního**, na mladíkovu určitou **sebestřednost**, možná i **sobectví**. Vždyť on se nakonec neptá, co dobrého má udělat, aby bylo dobro vykonáno, ale **jen aby dostal život věčný**. V tom možná začíná a spočívá jeho tragédie.

Pán «Ježíš na něho (však) pohlédl s láskou». Tato evangelistova glosa ztělesňuje, jak opravdu **nikdo není vyloučen z pohledu Boží lásky**, ani člověk bohatý, ani sobecký. Ukazuje, jak Bůh **každého laskavostí a dobrotou** chce přivést na správnější cestu. Pro nás je Kristův pohled s láskou **pozváním** takto **Boží výtky** vnímat. Možná je i **inspirací** pro náš pohled na druhé lidi, pro naše jednání s nimi, ve všech situacích. Zvláště však tehdy, dostaneme-li se do konfliktu, či zdá-li se nám, že někoho máme nějak napomenout, nějak usměrnit. Což je důležité třeba pro rodiče, učitele či vychovatele, pro pomáhající profese, pro kněze, pro všechny ty, kteří mají za druhé nějakou zodpovědnost.

«U Boha je možné všechno» slyšíme dále z Ježíšových úst. Bůh je všemohoucí, je **všemohoucí ve svém milosrdenství**. Nemůže proto existovat situace anebo stav člověka a světa, které by byly bez naděje. Je-li Bůh, je-li věčný život a je-li Boží milosrdné odpuštění, je **vždy i naděje**, a to i pro největšího hříšníka, **naděje v Boha**.

Mohli bychom rozjímat i o závěrečné pasáži dnešního úryvku, o Ježíšově odpovědi na Petrovo «my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou». Kristova slova «dostane stokrát víc v tomto čase» nemusíme totiž chápat jen alegoricky anebo jen vzhledem k apoštolům. Můžeme je vztáhnout i na **křesťanskou komunitu**, komunu, společenství, jehož se křesťan stává součástí. Tam by mělo docházet k jakémusi majetkovému vyrovnání; kdo jednou dá, jindy dostane. Určité **sdílení a společenství majetku**, kdy bohatí podporují chudé, «aby nikdo neměl nedostatek» (jak čteme ve Skutcích apoštolů), by v ní mělo být **samozřejmostí**. Stejně jako by mělo být samozřejmostí **nežít pohodlně** a na úkor práce ostatních, nepřizívnit, nenechat se zbytečně živit, nefňukat jen a nelenošit. Naplnění tohoto Kristova slova – ať už v tom či onom smyslu – zjevně závisí v mnohém na nás.

Tím se dostáváme k jednomu z ústředních momentů evangelijního příběhu, ke **vztahu k majetku**. Je to mladíkův **velký majetek**, který se stal **důvodem jeho nenásledování Krista**, jeho smutného návratu domů.

Máme tak před sebou jeden **ze tří důvodů**, kdy se už v evangeliu člověk vzeprél Kristu a odmítl se mu otevřít: Zprvce to byla **tvrdost lidského srdce**, která Ježíšovi leckdy nedovolila vykonat zázrak. Zadruhé **očekávání** docela **jiného** mesiáše a neochota přijmout Mesiáše Božího a trpícího. A nyní **láska k majetku**, ta způsobila, že mladík «odešel zarmoucen».

Majetek... Samozřejmě, že nějaký **hmotný majetek** je v reálném světě potřeba. Je třeba jíst, pít, oblékat se, bydlet, mít vzdělání, zdravotní péči, kulturu, je třeba zaopatřit děti, postarat se o potřebné, připravit se na stáří a nemohoucnost. **Vše něco stojí.** A od dob, co se společnost změnila v tržní, jsou k tomu třeba také **peníze**. To asi nikdo nebude zpochybňovat. Otázkou ovšem je, jak s penězi nakládáme. Co ještě v té které společnosti – i s ohledem na zbytek světa – je **majetek přiměřený** a co už **nadbytečný**, jaký majetek je **spravedlivě získaný** a jaký už **ne**, co je **na úkor druhých** a co **spravedlivou a zaslouženou** mzdou. A kolik bychom ze svého tedy měli **rozdávat**. A také co je už **lenost** a co **příživnictví**.

To jsou velké otázky, těžko na ně konkrétně odpovědět. Na co ale ve světle evangelia odpovědět můžeme docela jednoznačně, je otázka, **čím se majetek** – nejen hmotný ale i nehmotný – **nesmí nikdy stát**: Nesmí se stát **naším pánem**. «Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu» říká Kristus na jiném místě.

Stane-li se majetek **pánem** člověka, ústřední **starostí** jeho života, **životní láskou** jeho srdce, pak to s ním začíná být **špatné**. Pro zisk majetku začne **zanedbávat** vše a všechny, může začít konat i věci **zlé**. Jít třeba i **přes mrtvoly**. Protože taková je **síla lásky**, i té k majetku. «Kořenem všeho zla je (tak) láska k penězům» glosuje v jednom z listů svatý Pavel.

Láska k penězům opravdu vždy působila a stále způsobuje **mnoho zla**. Často zprvu nenápadně, plíživě, ale pak o to silněji **přehluší** všechny ostatní **lásky** v životě člověka; **k Bohu i lidem**. Je jako opium, jako „**prsten moci**“, dá člověku zapomenout na vše ostatní.

Láska k penězům je v posledku **láskou k sobě samému**, je **sebeláskou**. Výstižně to naznačuje už **etymologie** slov „**vlastnictví**“ nebo „**majetek**“. Pojmenovávají něco, co je nám **vlastní**, co je naše, co **máme**. Tak je tomu nejen v češtině, ale i v jiných jazycích.

Na vztahu k majetku se proto hodně **projevuje, jací jsme**, jaké je naše srdce, oč nám v životě ve skutečnosti jde, **jaký** je náš **vztah k Bohu** a k druhým **lidem**.

Stane-li se **majetek** naším **pánem** a **lakota** naší **paní**, strukturou naší osobnosti, pak to s námi může být vlastně **podobně jako s mladíkem** z evangelia: Za Kristem skutečně nepůjdeme. A možná i jiná Boží přikázání začneme dodržovat **jen kvůli sobě, ne pro lásku** k Bohu a lidem.

Bylo-li by tomu tak, pak svou věčnost – i navzdory dodržování ostatních přikázání – možná **ztratíme**, z posledního soudu odejdeme zklamání. Dvojjediná láska k Bohu a lidem se totiž nutně projevuje také **štědrotí v rozdávání majetku**. A třeba i určitou velkorysostí v jeho počítání, v ochotě si nepřipočítat vždy všechno. A mnoha dalšími věcmi z této oblasti

Hříchem přeci je nejen to, co zlého proti přikázáním jsme udělali, ale i to, co dobrého jsme podle přikázání (lásky) neudělali; někdy mnohem větším hříchem. Hříchem není jen krádež, ale také **nerozdělování se o majetek** s opravdu potřebnými.

Milé sestry, milí bratři, pochopitelně, vše je **složitější**, život je složitější, lehko se teoretizuje, hůře vydělává a z toho rozdává. Nicméně dnešní evangelium před nás staví **bohatého mladíka** – «nějakého člověka» – i proto, abychom se **v něm našli**, dali mu (své) jméno. A zatoužili **na** Ježíšovo laskavé slovo «jedno ti schází: jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým» **zareagovat nějak jinak** než on, přiměřeně své životní situaci a svým možnostem. Evangelium se obrací asi především na ty, kteří **mohou dávat**. Zvláště na ty, kteří mají tendenci svůj majetek – ať už nadbytečný či přiměřený, hmotný či nehmotný – hromadit **jen pro sebe**.

Snad i proto si všichni vezměme k srdci slova dnešního **žalmu**: «Nauč nás počítat naše dny, ať dojdeme k moudrosti srdce». K **moudrosti**, ve srovnání s níž, když jí člověk dá přednost, je **všechno pozemské zlato** jen jako «troška písku» (jak jsme slyšeli ve čtení prvním).